

"עלות האקטיביזם של בג"ץ: 14 מיליארד ש"

שלחו להדפסה

מכון ירושלים לחקר שווקים הוציא סקירה כלכלית שבה הוא אומד את ההשלכות הכלכליות של פסיקות בג"ץ במיליארדי שקלים. עם פסיקות אלה הוא מונה את הסתת התנועה מכביש 443 לכביש 1, ביטול מכרז הכלא הפרטי, והעיכובים בסלילת כביש 6. הנשיאה בייניש אמרה לפני שבוע: "העליון נוקט ריסון רב בכל הנוגע להתערבות במדיניות הכלכלית"

ynet

מחיר הפסיקה

"המדינה מתחמקת ממימוש פסיקות בתי המשפט כדי לצמצם את הנזק הכלכלי העלול להגיע לכ-29 מיליארד שקל. בפועל עלו פסיקות אחדות יותר מ-14 מיליארד שקל", כך עולה מנייר עמדה עמדה שפירסם היום "מכון ירושלים לחקר שווקים", האומד את העלויות הכלכליות של פסיקות בג"ץ בנושאים משקיים.

בועז ארד ממכון ירושלים לחקר שווקים מציין כי "ההשלכות של פסיקות בתי המשפט הינן בעלות משמעות כלכלית כבדה למשק", ואומד את ההפסד הכלכלי למשק בפרויקטים שסקר ב-14 מיליארד שקל.

"הסתת התנועה מכביש 443 לכביש 1, מאחר שבג"ץ כפה על המערכת הביטחונית והממשלה לפתוח את הכביש לתנועה פלסטניאית, עלולה לגרום לעיכובים בכביש 1 שיעלו כ-350 מיליון שקל בשנה", מצוין בסקירה.

בהתייחס לביטול המכרז לניהול הכלא הפרטי אומד המכון את העלות למשלמי המסים כ-9 מיליארד ש"ח לאורך השנים הבאות, וקובע כי ביטול הפרויקט עלול לגרום מתקציב המשרד לביטחון פנים כ-15%. בהקשר זה אומר ארד כי ישראל היא "המדינה הדמוקרטית היחידה במערב בה בית המשפט אסר כל מיקור חוץ והפרטה בנושא הכליאה".

ארד כותב גם שבמקרה של בית הסוהר אשר אמור היה להיות בניהול פרטי, "העותרים קיבלו יותר מאשר הם ביקשו. לא ביקשו לחסל את הפרויקט. לביטול הפרויקט התווסף גם הנזק של הירידה באטרקטיביות של ישראל עבור משקיעים זרים, העלויות לחשוש מהשקעות במדינות בהן לא מתקיימת יציבות רגולטורית, ואם יבואו יגדילו את פרמיות הסיכון בעתיד".

בהתייחס לכביש 6 מצוין בנייר העמדה של המכון כי "הנזק מעיכובים משפטיים בסלילת כביש 6 מגיע ליותר ממיליארד שקל, ובהתייחס למיגון, נכתב בנייר עמדה כי "משלמי המסים נאלצו להקצות כמעט חצי מיליארד שקל בעקבות פסיקת בג"ץ בתכנון מיגון בתי ספר באזור עוטף עזה.

"בית המשפט מעדיף להימנע מהתערבות בחקיקה"

בתגובה לדברים בחרה דוברות בתי המשפט לצטט דברים שאמרה נשיאת בית המשפט העליון, השופטת דורית בייניש, בכנס לשכת עורכי הדין שהתקיים ב-31 במאי השנה:

"אין חולק כי יש מקרים בהם לפסיקת בתי המשפט בכלל, ובית המשפט העליון בפרט, יש השלכות כלכליות. אולם, בבוא בית המשפט להכריע בעניין שלפניו, בית המשפט – מכוח סמכותו המוסדית ובהתאם לתפקיד המוטל עליו בשיטת המשטר בישראל – ממקד את הדיון בפן המשפטי של העניין... ככלל, בית המשפט העליון נוקט ריסון רב בכל הנוגע להתערבות במדיניות הכלכלית, ואינו נוהג להתערב במדיניות הנקבעת על ידי הגורמים המוסמכים – הממשלה והכנסת".

"...סוג מקרים שבהם לפסיקת בית המשפט ישנן השלכות כלכליות הוא כאשר המדיניות וההחלטות של הגורמים המוסמכים מביאות להפליה אסורה (בדרך כלל בהקצאת תקציבים) או גרומות לפגיעה בלתי חוקית (או בלתי חוקתית) בזכויות אדם. באותם מקרים אכן אין להתעלם מכך שלמניעת ההפליה ולהגנה על זכויות האדם עשויות להיות השלכות כלכליות. אולם, בהשלכות כלכליות אלה אין כדי למנוע – ואין זה ראוי כי ימנעו – את מימוש תפקידו של בית המשפט בהגנה על זכויות האדם ועל שלטון החוק".

"פגיעה בזכויות חוקתיות"

"...פסק דינו של בית המשפט העליון בנוגע לאיסור הפרטת בתי הסוהר אף הוא בעל השלכות כלכליות. תוצאת פסק דין זה התבססה על הפגיעה בזכויות החוקתיות לחירות ולכבוד של האסירים, שהיו אמורים לרצות את עונשם בבית הסוהר בניהול פרטי. כאמור, הגנה על זכויות האדם של האוכלוסיות החלשות ביותר בחברה הישראלית היא תפקידו המובהק של בית המשפט העליון במשטרנו החוקתי.

נשיאת בית משפט עליון, דורית בייניש צילום: עידו ארז

לחצו כאן להגדיל הטקסט

"יש לציין כי התמשכות ההליכים בעניין זה, שכנגדה הועלו טענות מצד גורמים שונים, נבעה במידה רבה מכך שבית המשפט מעדיף להימנע, ככל הניתן, מהתערבות בחקיקת הכנסת. על כן, משביקשה הכנסת לדחות את ההכרעה בעניין הפרטת בתי הסוהר בשל קיומם של הליכי חקיקה, ראה בית המשפט לנכון להיעתר לבקשה זו".

"עוד יציין, כי במסגרת הדיונים שהתקיימו בעתירה המדינה היא שסירבה להוצאת צו ביניים, שהיה מונע את התקדמות הפרויקט, והיא אף התחייבה לרכוש את הכלא החדש בעצמה היה והעתירה תתקבל. בנסיבות אלה תמוהה הביקורת שהשמיע שר האוצר על כך שלא ניתן צו ביניים במסגרת העתירה. יש לציין עוד, כי גם לשיטת המדינה שיעור החסכון הכלכלי אותו אמורה הייתה הפרטת בתי הסוהר להגשים עמד על סך של כ-290-350 מיליון שקל במשך תקופת זיכיון של כ-25 שנה.

"בית המשפט העליון אינו מתעלם מההשלכות הכלכליות של פסיקתו"

"בנוסף חשוב לציין כי בית המשפט לא קבע בפסק הדין מהו ההסדר החלופי הראוי לבית הסוהר בניהול פרטי והשאיר את העניין לשיקול דעת הכנסת; ואף ציין כי פסק הדין אינו שולל את האפשרות של הפרטת השירותים הלוגיסטיים בבית הסוהר (כגון בינוי, כביסה ומזון), שאינם נוגעים ישירות לזכויות האדם של האסירים.

"יש לציין עוד כי הגם שבית המשפט פוסק בהתאם לפן המשפטי הטמון בכל עניין הבא לפניו, בית המשפט העליון אינו מתעלם מההשלכות הכלכליות המעשיות של פסיקתו. על כן, במקרים רבים ניתנות למדינה תקופות היערכות בלתי-מבוטלות לצורך יישום פסיקה בעלת השלכות כלכליות נכבדות. באותם פרקי זמן יכולה המדינה לבחון את המשמעות הכלכלית של הפסיקה ורשאית היא, כמובן, אף לפעול לשינוי המצב המשפטי הקיים."

תגיות: בג"ץ | בית סוהר | כביש 6 | כביש 443
[חזרה](#)